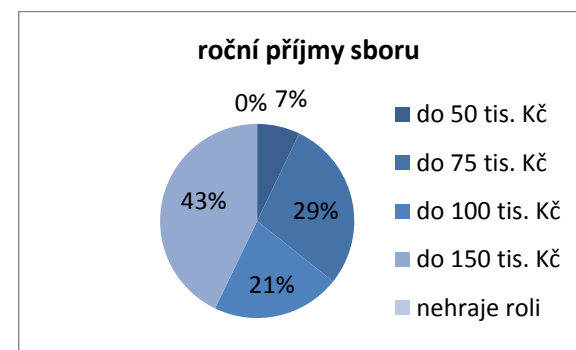
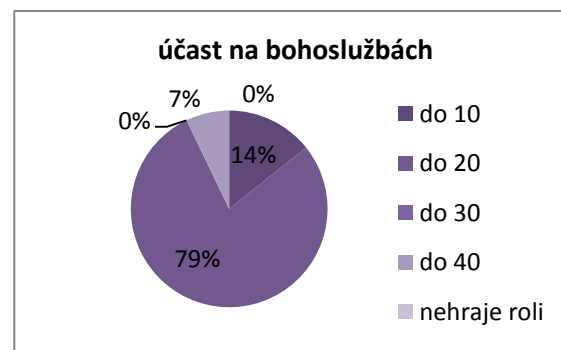
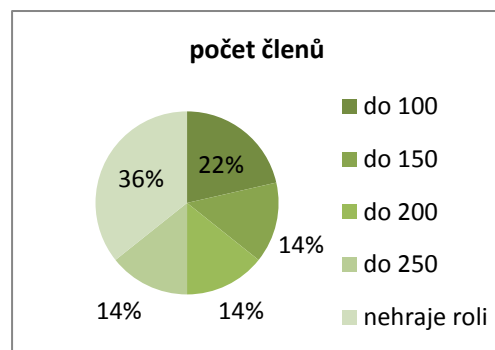

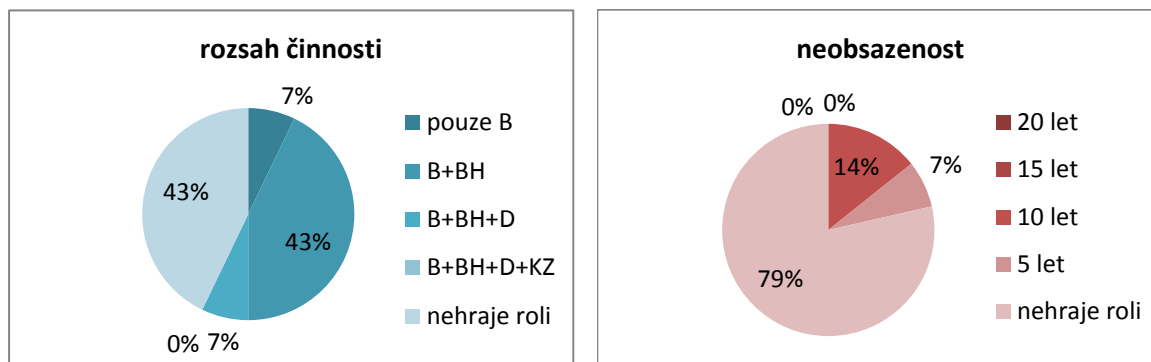
"Malé sbory" – sumarizace výsledků dotazníkového šetření za 14 seniorátů ČCE

1. Podle čeho byste charakterizovali „malý sbor“

A. počet členů	do 100	do 150	do 200	do 250	nehraje roli
četnost odpovědí	3	2	2	2	5
B. účast na bohoslužbách	do 10	do 20	do 30	do 40	nehraje roli
četnost odpovědí	2	11	0	1	0
C. roční příjmy	do 50 tis. Kč	do 75 tis. Kč	do 100 tis. Kč	do 150 tis. Kč	nehraje roli
četnost odpovědí	1	4	3	6	0
D. rozsah činnosti *	pouze B	B+BH	B+BH+D	B+BH+D+KZ	nehraje roli
četnost odpovědí	1	6	1	0	6
E. rozloha	1 obec	2 obce	3-4 obce	5-6 obcí	nehraje roli
četnost odpovědí	0	0	0	0	14
F. neobsazenost	20 let	15 let	10 let	5 let	nehraje roli
četnost odpovědí	0	0	2	1	11

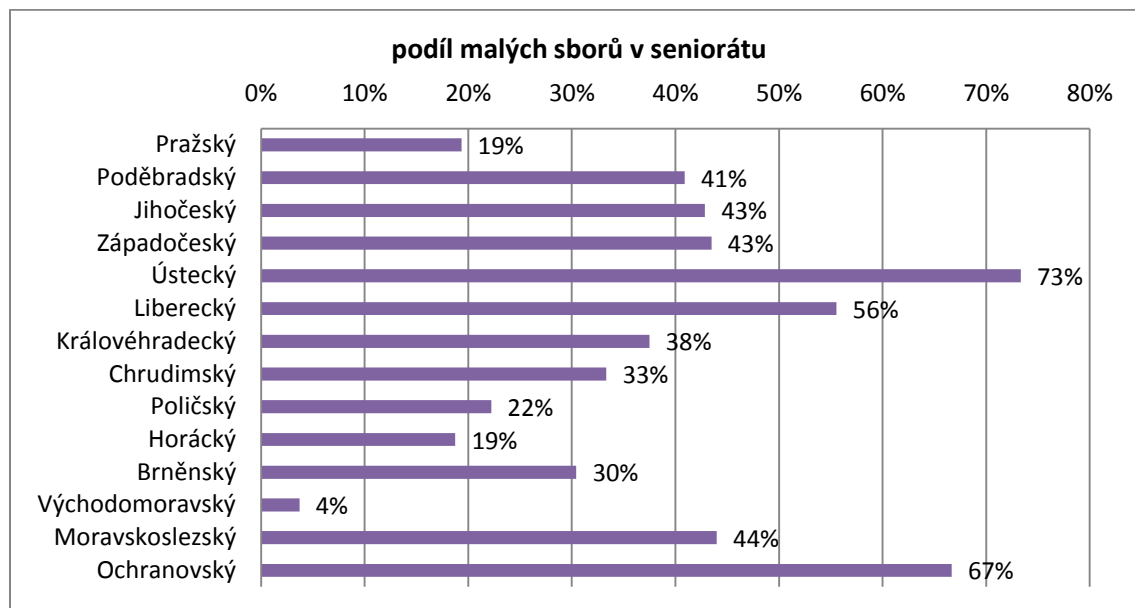
* B = bohoslužby, BH = biblická hodina, D = práce s dětmi, KZ = kazatelská stanice

2. Kolik takových sborů je v seniorátu /počet malých sborů z celkového počtu sborů seniorátu + procentní vyjádření/

Pražský seniorát	6/31	19%	Škvorec, Hořovice, Sedlec-Prčice, Beroun, Hvozdnice, Žižkov I
Poděbradský seniorát	9/22	41%	Bošín, Chleby, Kovánek, Krakovany, Libenice, Pečky, Velenice, Velim, Zruč n/S.
Jihočeský seniorát	3/7	43%	Volyně, Strmilov, Písek
Západočeský seniorát	10/23	43%	Horní Slavkov, Kralovice, Podbořany, Merklín, Ostrov, Přeštice, Stříbro, Dolní Bělá, Chrást, Kdyně
Ústecký seniorát	11/15	73%	Duchcov, Chomutov, Kadaň, Krabčice, Libkovice, Louny, Roudnice n/L., Ústí n/L., Žatec, Děčín, Most
Liberecký seniorát	5/9	56%	Varnsdorf, Rumburk, Nové Město pod Smrkem, Křížlice, Libštát
Královéhradecký seniorát	6/16	38%	Broumov, Černilov, Hořice, Jičín, Kostelec n/O., Nový Bydžov
Chrudimský seniorát	8/24	33%	Brandýs n/O., Dvakačovice, Heřmanův Městec, Chvaletice, Lozice, Přelouč, Semtěš, Trnávka
Poličský seniorát	2/9	22%	Hlinsko, Raná
Horácký seniorát	3/16	19%	Daňkovice, Humpolec, Opatov
Brněnský seniorát	7/23	30%	Hrabětice, Silůvky, Nikolčice, Dambořice, Moravská Třebová, Prosetín, Znojmo
Východomoravský seniorát	1/27	4%	Rusava
Moravskoslezský seniorát	11/25	44%	Bruntál, Hrabová, Hranice, Javorník, Jeseník, Orlová, Ostravice, Suchdol n/O., Šenov, Šternberk, Vítkov
Ochranovský seniorát	6/9	67%	Jablonec n/N., Koberovy, Rovensko p/T., Tanvald, Ujkovice, Železný Brod

3. Rizikové faktory malých sborů /škála: 1 = nejmenší váha, 5 = největší váha/

škála		1	2	3	4	5
A. malý počet aktivních členů	četnost odpovědí:	0	0	0	2	12
B. nízké příjmy	četnost odpovědí:	0	0	2	6	5
C. odvod do PF	četnost odpovědí:	0	0	4	6	3
D. náklady na opravy budov	četnost odpovědí:	0	2	5	3	3
E. těžko hledají kazatele	četnost odpovědí:	0	1	5	5	2
F. chybí kandidáti do staršovstva	četnost odpovědí:	0	1	5	4	3
G. minimální činnost	četnost odpovědí:	0	2	2	5	4
H. další (dle dotazníků):	"blbá nálada"; chybí další spolupracovníci (nejen presbyteři); sbor ztrácí odpovědnost za své okolí; antimisijní atmosféra; sbor na venkově - pocit malomyslnosti, marnosti; geografické umístění sboru (vesnice); malá pestrost; snadná zranitelnost (odchod jedné rodiny, jeden rozvod, úbytek jednoho dítěte je velkou ranou); rostoucí závislost na kupovaných službách zvenčí (riziko "odborníků"/chytráků) - velká zátěž pro angažované, vyhoření, apatie, rutina; vysoký věkový průměr; osobní vyčerpanost, riziko osobních konfliktů; kazatel může být snáze demotivován pocitem marnosti své práce; uzavřenost					

Pozn.: horácký seniorát konstatuje, že malý počet aktivních členů determinuje všechny ostatní faktory (body B-G tedy nehodnotí)

4. Příležitosti a silné stránky "malých sborů" /škála: 1 = nejmenší váha, 5 = největší váha/

škála		1	2	3	4	5
A. všichni se dobře znají	četnost odpovědí:	0	1	5	6	2
B. kazatel se může věnovat jednotlivcům	četnost odpovědí:	1	0	3	4	6
C. větší zájem o seniorátní společenství	četnost odpovědí:	6	5	2	1	0
D. nízké náklady na vl. provoz sboru	četnost odpovědí:	10	2	2	0	0
E. další (dle dotazníků):	každý má svou cenu a na každém záleží; nehrozí pocit povýšenosti a sebeuspokojení; zrno se odděluje od plev výrazněji; vyšší obětavost, angažovanost, jde víc "o život"; snaha využít příležitosti (diakonie, mateřské kluby, spolupráce s institucemi); otevřenost; i jednotlivec či rodina mohou takový sbor pozdvihnout; malé sbory více tíhnou ke spolupráci se sousedními; vytváření silných osobních vazeb; větší odpovědnost za sbor, obětavost					

5. Způsoby, kterými seniorát pomáhá malým sborům v rámci seniorátu

Pražský seniorát: průběžně: zřízení seniorátního fondu solidarity (pro ulehčení břemena platby PF), práce seniorátního faráře, podpora kazatelů i laiků na různých seniorátních setkáních a akcích (setkání kurátorů, účetních), možná nejvíce podporou jejich moudrých strategických rozhodnutí (koupě bytu pro faráře, oprava dávno neopravované fary a hledání kazatele po dlouhé době neobsazenosti, přesun „centra“ sboru za lidmi ...)

podle potřeby a možností: pomoc při větších stavebních akcích, podpora úsilí o podporovaná a misijní místa, pomoc při hledání kazatele, organizování seniorátních akcí v těchto sborech

Poděbradský seniorát: aktivita „Jedni druhých břemena nese“ – vzájemná pomoc mezi sbory (moc to nefunguje), snížení zátěže celocírkevních repartic pro slabší sbory, pomoc s účetnictvím, morální podpora

Jihočeský seniorát: fond pomoci (seniorátní sbírka pro malé sbory), přímá finanční pomoc silnějších sborů slabším, pomocí rozdělení repartic, individuální pomoc – „půjčování salárníků“, seniorátní akce – jednak se s nimi počítá při konání, jednak jejich pořádání je finančně kryto seniorátem

Západočeský seniorát: seniorátní výbor zasedá vždy v jiném sboru, seniorátní podpurný fond – nesení ekonomických břemen, rozdělení repartic podle velikosti sboru – menší zatížení malých

Ústecký seniorát: snaha v maximální míře asistovat a radit, členové SV se účastní staršovstev v problematických sborech, schůze SV se konají střídavě po celém seniorátu, konají se rozhovory se staršovstvy a faráři

Liberecký seniorát: při stanovování výše seniorátních a celocírkevních repartic, seniorátní Jeronýmova jednota, podpora aktivit požádaných ve sboru (seniorátní akce) a sborem, při zvládnutí administrativy (seniorátní výbor)

Královéhradecký seniorát: záměrné konání různých seniorátních setkání v těchto sborech, půjčky od jiných sborů (výjimečně dary), poskytování služeb skrze silnější sbory (konání táborů, mládeží, kazatelská výpomoc (výpomoc ordinovaných presbyterů), myslíme na ně!

Chrudimský seniorát: systematická pomoc žádná není

Poličský seniorát: bezúročné půjčky

Horácký seniorát: solidární klíč pro rozdělování repartic, příležitostné sbírky, práce seniorátního faráře (sbory mohou využít), seniorátní Jeronýmova jednota, konání seniorátních shromáždění v těchto sborech

Brněnský seniorát: finanční (seniorátní fond pomoci, Jeronýmova jednota), duchovní a organizační (výpomoc v neobsazených sborech – seniorátní faráři, seniorátní (společné) akce, seniorátní tábory pro děti na Blažkově, seniorátní rodinné neděle, vzdělávání presbyterů, seniorátní setkávání kurátorů, účetních, varhaníků, učitelů NŠ, mládeže atd.), informační (důsledná informovanost o seniorátních i ostatních sborových akcích – seniorátní aktuality, seniorátní kalendář)

Východomoravský seniorát: uspořádání seniorátní akce v daném sboru – oživení, sbírka ve prospěch sboru při této akci, spolupráce se sousedním sborem administrátora

Moravskoslezský seniorát: finančně a personálně

Ochranovský seniorát: silnější sbory nesou větší finanční zátěž na reparticích

6. Způsoby, kterými by mohla malým sborům pomoci celá církev

Pražský seniorát: již praktikované způsoby – podporovaná a misijní místa, podpora částečných úvazků, snad více – větší systémová solidarita při odvodech do PF (Jinak to asi musí jít přes senioráty, které do malých sborů vidí z relativní blízkosti.)

Poděbradský seniorát: posilovat finanční solidaritu (podporované sbory ...), posílit pravomoc synodní rady (SV) při obsazování sboru kazatelem

Jihočeský seniorát: podporovaná (misijní) místa, možnost solidarity, podpora rodin, které by se chtěly stěhovat do těchto sborů a misijně působit, podpora příchodu kazatelů do neatraktivních míst, soustředění na řešení rizikových faktorů – viz bod 3

Západočeský seniorát: větší solidarita, posílit vědomí celocírkevní sounáležitosti, nové vzorce celocírkevních odvodů – repartice, PF

Ústecký seniorát: podstatně větší solidarita velkých sborů s malými skrze jinou koncepci PF, v současné podobě ji považujeme za neudržitelnou

Liberecký seniorát: změna pravidel odvodů do PF, aby malé sbory nebyly tak zatíženy, cestující kazatel, který by jezdil po malých neobsazených sborech (případně celá skupina – farář, varhaník, zpěváci)

Královéhradecký seniorát: lepší a větší motivace k misii, k růstu, povzbuzování k odhození nepotřebných nemovitostí, na celocírkevní úrovni angažovat poradní odbor evangelizační a misijní k pomoci konkrétním sborům

Chrudimský seniorát: funkční systém podporovaných míst, jasnější systém restrukturalizace církve

Poličský seniorát: bez návrhu

Horácký seniorát: aktivní práce s podporovanými místy

Brněnský seniorát: liberalizace PF, snížení některých odvodů pro malé sbory (jejich statut by však musel být přesně definován), odpuštění (dobrovolnost) některých celocírkevních sbírek, prohlášení některých těchto sborů za misijní a podporovaná místa, decentralizace celocírkevních akcí (dělat je v malých sborech k jejich povzbuzení)

Východomoravský seniorát: důsledná snaha o restrukturalizaci církve a optimalizaci kazatelských míst, zájem o sbory a mezisborovou solidaritu, duchovní obnova církve

Moravskoslezský seniorát: finančně a personálně

Ochranovský seniorát: jiné řešení Personálního fondu

7. Kolik sborů v seniorátu za posledních 20 let:

	A. sloučilo se sousedním sborem a stalo se kazatel. stanicí	B. uzavřelo personální unii se sousedním sborem	C. je neobsazeno a trvale administrováno	
Pražský	1*	0	1	* posléze zanikl i jako KS
Poděbradský	4	3	6	
Jihočeský	1	0	0	
Západočeský	0	4	5	
Ústecký	1	0	3	
Liberecký	3*	0	0	* z toho 2 posléze zanikly i jako KS
Královéhradecký	2	3	1	
Chrudimský	1	0	1	
Poličský	2	0	0	
Horácký	0	1*	1	* unie již zrušena - sbory se osamostatnily
Brněnský	0	2	1	

Východomoravský	0	0	0
Moravskoslezský	1	0	3
Ochranovský	0	0	2
Σ	12	12	24

8. Jakou strategii by měla církev vůči "malým sborům" zvolit?

	ANO	NE
A. pokud možno zachovat jejich samostatnost	12	1
B. pomáhat jim finančně v rámci seniorátu a celé církve	14	0
C. osvobodit je od placení PF	1	13
D. postupně je slučovat se sousedními sbory	6	6
E. vytvářet personální unie a zajišťovat službu z větších center	14	0
F. vytvořit z nich podporovaná místa a doufat v oživení sboru	13	1
G. nechat věci jak jsou	0	14
H. další (dle dotazníků):	pomoci sboru najít nová strategická řešení; podporovat práci kazatelů s částečnými úvazky (nejlépe v situacích, kdy bydlí na faře daném sboru); vytvořit centrální sbor v oblasti; pomoc při obsazení sboru pro vytipovaná místa i s následnou podporou; "dotace lidmi" - návštěvy z větších sborů, pomoc při stěhování ochotných rodin; pozitivní přístup - zachovat jeden sbor v okrese; změnit strukturu plateb do PF (větší sbor - více peněz, menší sbor - méně peněz), z PF platit pouze faráře na konkrétním sboru; zkoušet nové metody práce, povzbudit k hledání vhodného modelu života sboru, ujistit solidaritou; liberalizace PF; sen. výborem řízená a podporovaná spolupráce; vyslat tam lidi, kteří se pokusí s Boží pomocí sbory oživit (kazatele, pastor. pracovníky, kostelníky) a nést náklady s tím spojené; modlit se za tyto sbory; neukládat stejné povinnosti jako velkým sborům; umožnit službu farářům důchodcům na malých sborech na menší úvazek	

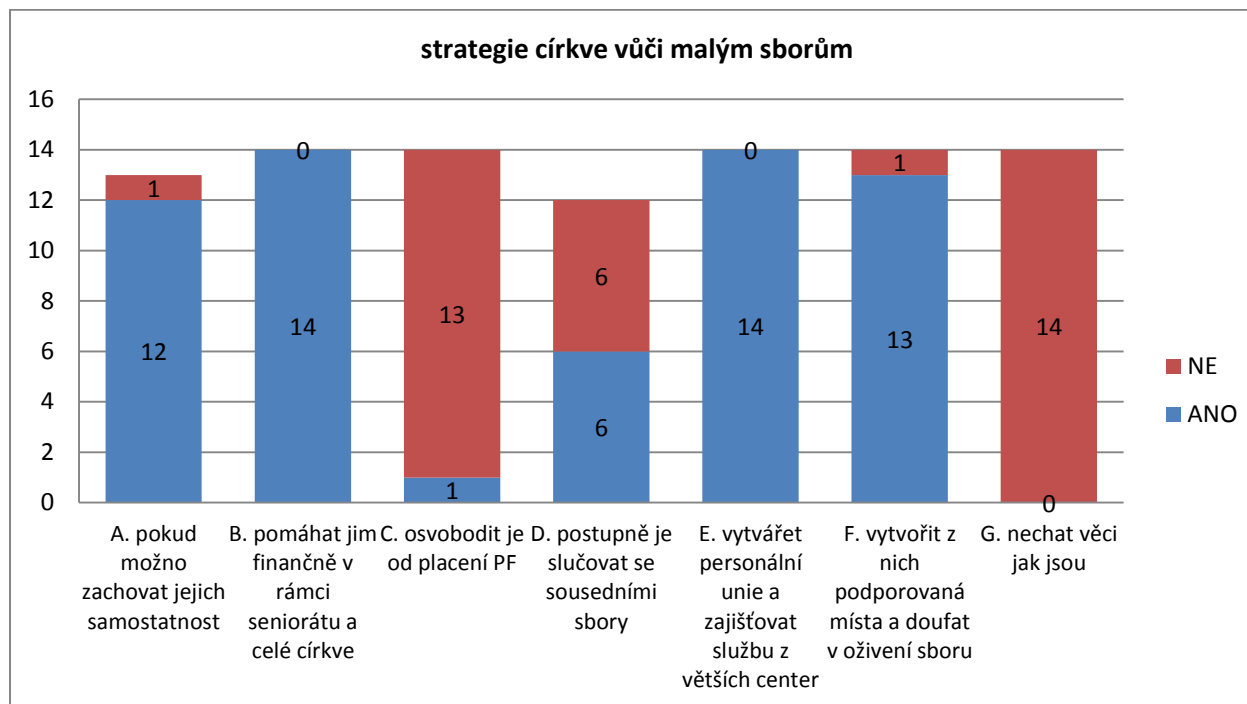
Pozn.: horácký seniorát - má-li jít o "strategii", otázky nebyly formulovány příliš šťastně

Pozn. ad bod A.: jihočeský seniorát - nelze odpovědět paušálně, záleží na situaci, ale není třeba hájit samostatnost za každou cenu

Pozn. ad bod D: jihočeský seniorát - nelze odpovědět paušálně, záleží na situaci, ale není třeba hájit samostatnost za každou cenu;
moravskoslezský sen. - není jednoznačná odpověď (= někdy)

Pozn. ad bod E: západočeský sen. - ANO za určitých podmínek

Pozn. ad bod F: západočeský sen. - ANO v krajních případech

9. Doporučení malým sborům, kde se v současnosti děje málo sborové činnosti (vzhledem k omezeným finančním prostředkům na mzdy kazatelů):

	a/ ponechat úvazek kazatele na 100%	b/ snížit úvazek kazatele na 80%	c/ snížit úvazek kazatele na 50%	jiné řešení
Pražský seniorát		x	x	personální unie – jeden kazatel pro více sborů
Poděbradský seniorát				personální unie – společný kazatel pro dva sbory
Jihočeský seniorát				nemáme s tímto modelem žádné zkušenosti; vidíme pozitiva v tom, že se farář při zkráceném úvazku může více chránit před vyhořením a přinese to menší finanční zátěž pro sbor; na druhou stranu vidíme rizika v tom, že práce není jasně ohraničena a bude tlak na vyšší výkon plného úvazku; osobně to považujeme spíše za nouzové řešení

Západočeský seniorát	x			
Ústecký seniorát				ze strany církve (seniorátu) trvat na existenci strategie rozvoje konkrétního sboru, nenechat jej jen tak „živořit“, ale zasazovat se, aby staršovstvo a farář na sboru měli představu o budoucnosti
Liberecký seniorát		x		
Královéhradecký seniorát				snížovat úvazek velmi opatrně, aby to nevedlo k zakrnění na druhém sboru, který se na 100% úvazku kazatele podílí; ovlivňovat výběr kazatelů, aby přicházeli kazatelé kreativní a plní energie; umožnit snazší kombinaci pracovního úvazku s prací mimo církev
Chrudimský seniorát				individuálně, snižování úvazků je možné a někdy nezbytné, většinou je to první krok ke spojení s jiným sborem
Poličský seniorát				1 kazatel (úvazek 100%) na více sborů (2-3)
Horácký seniorát				ponechat na rozhodnutí sboru při tlaku, který vyvolává odvod do PF
Brněnský seniorát				liberalizace PF (dle dohody a místních podmínek), snížení úvazku přiměřeně situaci (snížení úvazku mnoho neřeší – tam, kde je potřeba činnost obnovit, je práce naopak hodně), hledání vhodných kandidátů pro tyto sbory („krizoví faráři“), vyhlašovat v malém sboru řádnou/mimořádnou sbírku na plat faráře s informací, kolik je třeba vybrat + zřídit seniorátní fond na platy duchovních
Východomoravský seniorát				slučovat sbory a na sloučených sborech vytvářet přiměřený počet kazatelských míst
Moravskoslezský seniorát			x	
Ochranovský seniorát	x *			

* aby se nesnížila možnost obsazenosti mladými faráři